

Agro-ecologie als hefboom voor educatie voor duurzame land- en tuinbouw:

beleidsaanbevelingen.

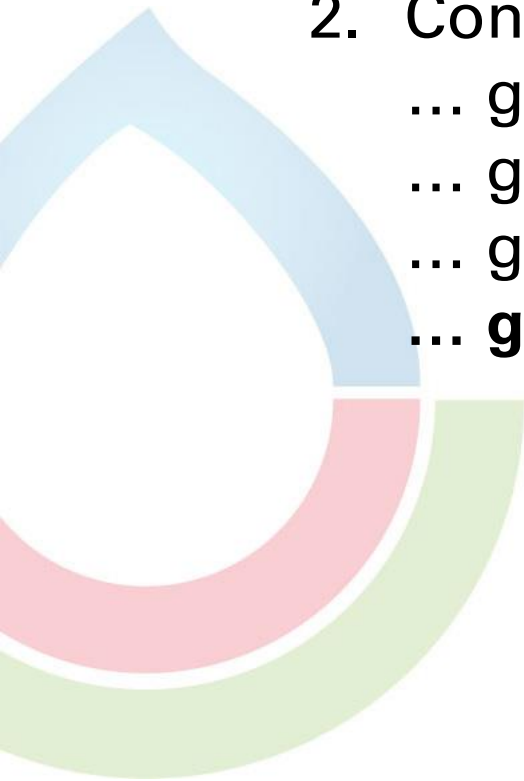

Bernard MAZIEN

**Instituut vóór Duurzame Ontwikkeling vzw te Brugge
Universiteit Gent**

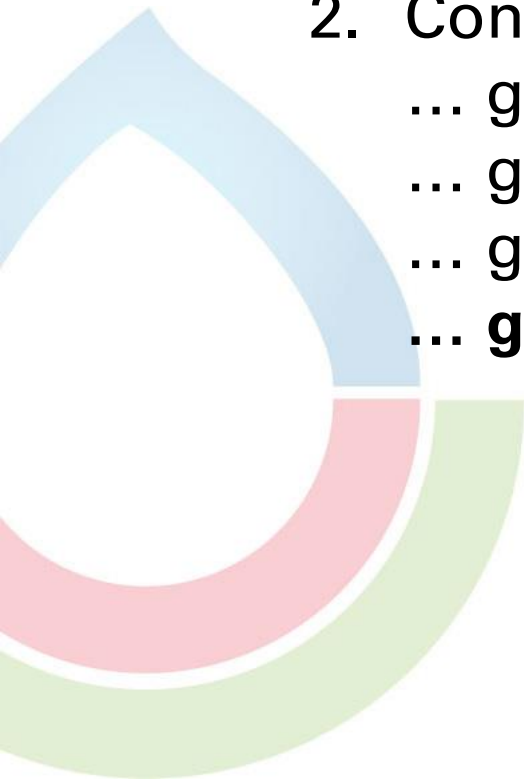
Inhoud

1. Aanpak van een beleid gericht op agro-ecologie
2. Concrete maatregelen
 - ... gericht op de consument
 - ... gericht op de distributie
 - ... gericht op de producent
 - ... **gericht op educatie**

Inhoud

- 1. Aanpak van een beleid gericht op agro-ecologie**
2. Concrete maatregelen
 - ... gericht op de consument
 - ... gericht op de distributie
 - ... gericht op de producent
 - ... **gericht op educatie**

Aanpak van een beleid gericht op agro-ecologie (1)

- **Aanbeveling 1**

Ontwikkel een visie met concrete doelstellingen, incl. een set van sleutelindicatoren, voor het beleidsdomein 'agro-ecologie' (binnen de geschetste context).

- **Aanbeveling 2**

Anticipeer een beleidsevaluatie door een logisch kader te ontwikkelen zoals beschreven in het rapport. Stel verschillende actoren, niveaus en sectoren voor hun maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Aanpak van een beleid gericht op agro-ecologie (2)

- Aanbeveling 3**

Laat bij het ontwikkelen van het beleid aandacht zijn voor ‘push & pull’ door de inzet van een optimale mix aan beleidsinstrumenten.

	Juridische instrumenten	Economische instrumenten	(Sociaal-) communicatieve instrumenten
Federale overheid			
Regionale overheid			
Provinciale overheid			

Aanpak van een beleid gericht op agro-ecologie (3)

- **Aanbeveling 4**

Zet een doelstelling op lange termijn (bijv. 2050) voor het aandeel agro-ecologie en formuleer tussentijdse doelstellingen die daartoe moeten leiden, ondermeer inzake 'educatie'.

Inhoud

1. Aanpak van een beleid gericht op agro-ecologie
- 2. Concrete maatregelen**
 - ... gericht op de consument**
 - ... gericht op de distributie**
 - ... gericht op de producent**
 - ... gericht op educatie**

Beleid gericht op de consument

- **Aanbeveling 5**

Verder participatief invulling geven aan een optimale mix aan beleidsinstrumenten gericht op de **consument** om het aandeel agro-ecologie in het landbouw- en voedingssysteem (binnen een context van duurzame ontwikkeling) te verhogen.

Consument ('pull')			
	Juridische instrumenten	Economische instrumenten	(Sociaal-) communicatieve instrumenten
Federale overheid		BTW-verlaging of kortingen voor producten uit agro-ecologie	Sensibilisering rond AE Certificatie van AE-producten die op de markt worden gebracht Aankoop van AE-producten voor eigen gebruik
Regionale overheid		...	Sensibilisering rond AE Certificatie van AE-producenten Aankoop van AE-producten voor eigen gebruik
Provinciale overheid			Sensibilisering rond AE Stimuleren van partnerschappen tussen producent en consument Aankoop van AE-producten voor eigen gebruik

Beleid gericht op de distributie

- **Aanbeveling 6**

Verder participatief invulling geven aan een optimale mix aan beleidsinstrumenten gericht op de **distributie** om het aandeel agro-ecologie in het landbouw- en voedingssysteem (binnen een context van duurzame ontwikkeling) te verhogen.

Distributie			
	Juridische instrumenten	Economische instrumenten	(Sociaal-) communicatieve instrumenten
Federale overheid		BTW-verlaging of kortingen voor producten uit agro-ecologie Fiscale voordelen voor AE distributeurs	...
Regionale overheid		...	Het stimuleren van een lokaal aanbod in grootwarenhuizen
Provinciale overheid			Het stimuleren en het faciliteren van korte keten-initiatieven

Beleid gericht op de producent

- **Aanbeveling 6**

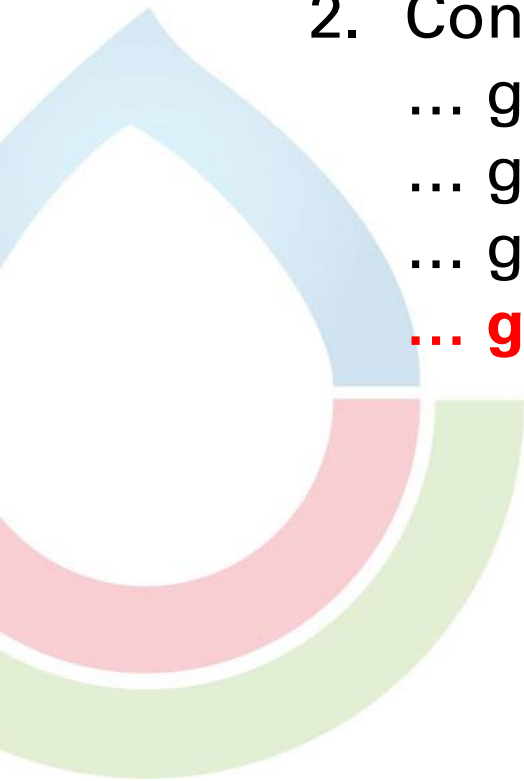
Verder participatief invulling geven aan een optimale mix aan beleidsinstrumenten gericht op de **producent** om het aandeel agro-ecologie in het landbouw- en voedingssysteem (binnen een context van duurzame ontwikkeling) te verhogen.

Producent ('push')			
	Juridische instrumenten	Economische instrumenten	(Sociaal-) communicatieve instrumenten
Federale overheid		Fiscale voordelen voor AE producenten (in het bijzonder als gast voor werkplekleren en/of stages)	
Regionale overheid		Het ondersteunen van onderzoek en ontwikkeling van praktijken inzake agro-ecologie	Het inzetten op formele, non-formele en niet-formele educatie Het stimuleren van de provincies om lerende netwerken op te zetten Het doelgericht inzetten op de informatiebronnen waar de landbouwer beroep op doet
Provinciale overheid			Het opzetten van lerende netwerken

Inhoud

1. Aanpak van een beleid gericht op agro-ecologie
2. Concrete maatregelen
 - ... gericht op de consument
 - ... gericht op de distributie
 - ... gericht op de producent
 - ... **gericht op educatie**

Beleid gericht op educatie ...

... op het niveau van het primair onderwijs

- **Aanbeveling 8**

Leer de kinderen in het lager onderwijs wat landbouw is die zich verhoudt tot de natuur (lees: agro-ecologie) door het aanleggen van moestuinen. Bijv. MOS kan hiertoe concreet bijdragen, in het bijzonder voor het primair onderwijs.

Beleid gericht op educatie ...

... op het niveau van het secundair onderwijs (1)

Aanbeveling 9

Organiseer (waar mogelijk) op elk (!) schooldomein een living lab van praktijken 'agro-ecologie'. Leg hierbij een link met het landbouw- én voedingssysteem. Beperk dit inderdaad niet tot het landbouwonderwijs, maar betrek hierin bijv. richtingen zoals 'Voeding en verzorging'.

Aanbeveling 10

Ontwikkel lesinformatie/werkpakketten over agro-ecologie voor elke graad in het secundair landbouwonderwijs dat wordt ter beschikking gesteld. Zorg voor vakoverschrijdende invulling.

Beleid gericht op educatie ...

... op het niveau van het secundair onderwijs (2)

Aanbeveling 11

Maak agro-ecologie onderdeel van de VOET 'duurzame ontwikkeling' om op die manier een versterkte aandacht te krijgen in de leerplannen van het secundair (landbouw-) onderwijs én in de visie op het niveau van de school.

Aanbeveling 12

Organiseer voor TSO-leerlingen werkplekleren (cf. 'geclusterde uren') in agro-ecologie bedrijven. Geef AE-bedrijven hiervoor fiscale voordelen.

Beleid gericht op educatie ...

... op het niveau van het secundair onderwijs (3)

Aanbeveling 13

Organiseer projecten voor BSO-leerlingen, laat m.a.w. leraars van verschillende vakken samenwerken.

Aanbeveling 14

Zet ook lerende netwerken op over agro-ecologie voor leraars.

Beleid gericht op **educatie** ...

... op het niveau van het secundair onderwijs (4)

Aanbeveling 15

Organiseer bijscholing voor leraars op het vlak van agro-ecologie, bijv. via (pedagogische) studiedagen op school en/of buitenschools.

Aanbeveling 16

Stimuleer deelname aan internationale uitwisselingsprogramma's van de Europese Unie.

Beleid gericht op **educatie** ...

... op het niveau van het hoger onderwijs

Aanbeveling 17

Zorg voor stagemogelijkheden in agro-ecologie als onderdeel van de opleiding. Geef AE-bedrijven hiervoor fiscale voordelen.

Aanbeveling 18

Zet ook lerende netwerken op over agro-ecologie voor docenten. Bijv. Ecocampus-Duurzaam Hoger Onderwijs zou hiertoe initiatief kunnen nemen.

Beleid gericht op educatie ...

... op het niveau van het universitair onderwijs

Aanbeveling 19

Maak werk van de integratie van 'het landbouw- en voedingssysteem binnen de context van duurzame ontwikkeling' als onderdeel van de domein- en opleidings specifieke leerresultaten (cf. NVAO). Maak van agro-ecologie (een deel van) een opleidingsonderdeel dat op die manier hieraan invulling geeft.

Aanbeveling 20

Zorg voor een vraag naar masterproeven rond agro-ecologie als hefboom voor het landbouw- en voedingssysteem binnen de context van duurzame ontwikkeling.

Beleid gericht op educatie ...

... op het niveau van de non-formele educatie

Aanbeveling 21

Stimuleer een aanbod van vorming/opleiding/... 'agro-ecologie' in de non-formele educatie.

Aanbeveling 22

Laat de lesgevers uit de non-formele educatie deelnemen aan de lerende netwerken 'agro-ecologie' opgezet voor leraars en/of docenten.

Aanbeveling 23

Zet een online-cursus op via internet op het niveau van het hoger/universitair onderwijs, bijv. via de instituten voor permanente vorming.

Beleid gericht op educatie ...

... op het niveau van de non-formele educatie

Aanbeveling 24

Zorg voor sensibilisering (via verschillende kanalen) over agro-ecologie als hefboom voor het landbouw- en voedingssysteem binnen de context van duurzame ontwikkeling.

Aanbeveling 25

Laat de aanbieders van non-formele en informele educatie deelnemen aan de lerende netwerken 'agro-ecologie', zowel op het niveau van het secundair onderwijs als de producenten.

Bernard MAZIEN

Instituut vóór Duurzame Ontwikkeling vzw – Universiteit Gent – Going for Sustainable Development
www.instituutvoorduurzameontwikkeling.be - www.ugent.be/ps/conflict-ontwikkeling - www.bernardmazijn.be
p/a Michel Van Hammestraat 76, B-8310 Brugge | Mobile +32 479 799 645; Email bernard.mazijn@telenet.be